

Paikkatiedot LIDossa

Paikkatietoa hyödynnetään Finnassa muun muassa mobiilikäyttäjän sijaintiin perustuvassa hakutoiminnossa, Finna Streetissä (<https://finna.fi/Search/Street>). Geokoodaukseen Finnassa käytetään tällä hetkellä OpenStreetMap Nominatim -palvelua. Yksittäisen paikkatiedon toimivuutta voi kokeilla osoitteessa nominatim.openstreetmap.org. Lisäksi kohteiden yksilöivien tunnisteen avulla voidaan tarjota käyttäjille tarkempia hakutuloksia sekä Finnassa että Finna API:n kautta muilla alustoilla, tai ohjata aineistoon liittyvän kohteen tietojen äärelle esimerkiksi Kulttuuriympäristön palveluikkunaan, ([Kypfi.fi](https://kyp.fi)).

Ohjeen sisältö:

- [Miten paikkatiedot tulisi merkitä LIDoon?](#)
 - [Tee näin](#)
 - [Yleisiä ongelmakohtia](#)
 - [Nykyinen sijainti](#)
 - [Linkitys ulkoiseen karttapalveluun](#)
- [Kohteiden yksilöivät tunnistet LIDoon](#)
 - [YSO-paikat](#)
 - [Muinaisjäännös- ja rakennusperintörekisteritunnukset](#)
 - [Pysyvä rakennustunnus ja kiinteistötunnus](#)

Miten paikkatiedot tulisi merkitä LIDoon?

Alle on koottu ohjeita LIDossa tulevien paikkatietojen esittämiseen erityisesti geokoodauksen näkökulmasta. Hyväksi todettuja käytäntöjä noudattamalla edesautetaan aineistojen löytymistä sijainnin perusteella. Ohjeeseen on myös koottu tyypillisiä paikkatietoon liittyviä ongelmia Finnan näkökulmasta.

HUOM! Tässä ohjeessa ei oteta kantaa museoiden luettelointiohjeeseen, vaan vain siihen, miten kokoelmanhallintajärjestelmien tulisi tuottaa LIDO-formaattia. Järjestelmien tulisi mahdollistaa sisällönkuvailu niin, että siitä saadaan muodostettua korkealaatuista paikkatietoa.

Tee näin

Allaolevassa listassa lähdetään siitä, että järjestelmässä on mahdollista luokitella paikkatiedon osat. Jos tällaista mahdollisuutta ei ole, ja järjestelmä pystyy käytännössä tuottamaan vain LIDon displayPlace-kentän (yksi tekstikenttä), voidaan silti huomioida geokoodaus. Tässä tapauksessa suositellaan, että paikkatiedot annetaan järjestyksessä suurimmasta paikasta pienimpään, eli esim. "Suomi, Helsinki, Kaikukatu 4". Jos samaan kenttään täytyy luetteloida useita paikkoja, voi ne erotella puolipisteellä, esim. "Helsinki, Kaikukatu 4; Helsinki, Unioninkatu 36". Huom! Molemmissa täydellinen osoite.

1. Esitetään paikkatieto hierarkkisesti. Lisäksi displayPlace-kenttään kootaan kaikki paikkatasot, jotka halutaan näyttää käyttäjälle. Esimerkissä aiheen paikka (subjectPlace).

```
<subjectPlace>
  <displayPlace>Kaikukatu 4, Sörnäinen, Helsinki, Suomi</displayPlace>
  <place>
    <namePlaceSet>
      <appellationValue label="katuosoite">Kaikukatu 4</appellationValue>
    </namePlaceSet>
    <partOfPlace>
      <namePlaceSet>
        <appellationValue label="kaupunginosa">Sörnäinen</appellationValue>
      </namePlaceSet>
      <partOfPlace>
        <namePlaceSet>
          <appellationValue label="kunta/kaupunki">Helsinki</appellationValue>
        </namePlaceSet>
        <partOfPlace>
          <namePlaceSet>
            <appellationValue label="maa/valtio">Suomi</appellationValue>
          </namePlaceSet>
        </partOfPlace>
      </partOfPlace>
    </partOfPlace>
  </place>
</subjectPlace>
```

2. Aiheen paikka tulee subjectPlace-elementin alle, tapahtumaan (esim. valmistukseen) liittyvä paikka tulee vastaavalla tavalla eventPlace-elementin alle.
3. Vain yksi paikka per subjectPlace- tai eventPlace-elementti
4. Ei lyhenteitä
5. Kaupunginosa vain, jos se on luokiteltu sellaiseksi
6. Pääasia päätasolla
7. Hierarkia käytössä ja oikein päin
8. Käytetään yhteisesti sovittuja luokittelutermejä, esim.
 - katuosoite
 - saari
 - kunta/kaupunki
 - maa/valtio
9. Kunhan ylläolevat ovat yhteisiä, voidaan käyttää muitakin luokituksia, joita ei tarvita geokoodauksessa. Hyvä näidenkin olisi olla yhteisiä, esim.
 - rakennus
 - tila
 - tontti
 - kartano
 - kortteli
 - puisto
 - hautausmaa
 - tori
 - aukio
 - satama
 - kaupunginosa
 - kylä
 - maakunta
 - osavaltio
 - maanosa
 - pitäjä/entinen kunta
 - löytöpaikka
 - avaruus/taivaankappale
10. Vältetään kuitenkin liian epämääräisiä luokituksia, joiden avulla ei voi päätellä mitään, kuten
 - alue
 - paikka
 - luonnon paikka
 - maantieteellinen alue/paikka
 - hallinnollinen alue (tarkempi tieto hallinnollisen alueen tyypistä olisi hyödyllisempi)
 - nyk. tai ent. hallinnollinen alue
11. Paikkaluokkiin ei laiteta mukaan tietoa esim. siitä, minkä maan kunta tai kaupunki on kyseessä, vaan se laitetaan omaan partOfPlace-elementtiinsä ko. kohdan alle, esim.

```
...
<partOfPlace>
  <namePlaceSet>
    <appellationValue label="saari">Korsö</appellationValue>
  </namePlaceSet>
</partOfPlace>
<partOfPlace>
  <namePlaceSet>
    <appellationValue label="kunta/kaupunki">Porvoo</appellationValue>
  </namePlaceSet>
</partOfPlace>
<partOfPlace>
  <namePlaceSet>
    <appellationValue label="maa/valtio">Suomi</appellationValue>
  </namePlaceSet>
</partOfPlace>
</partOfPlace>
...
```

ja

```

...
  <partOfPlace>
    <namePlaceSet>
      <appellationValue label="saari">Korsö</appellationValue>
    </namePlaceSet>
  </partOfPlace>
  <partOfPlace>
    <namePlaceSet>
      <appellationValue label="kunta/kaupunki">Tukholma</appellationValue>
    </namePlaceSet>
    <partOfPlace>
      <namePlaceSet>
        <appellationValue label="maa/valtio">Ruotsi</appellationValue>
      </namePlaceSet>
    </partOfPlace>
  </partOfPlace>
</partOfPlace>
...

```

12. Toki kaikkein parasta on, jos kuvailutiedossa on valmiiksi koordinaatit tai laajemminkin paikkatietoa merkittynä GML-standardin mukaisiin elementteihin (Point, LineString, Polygon). Finna tukee WGS84 koordinaatistoa. GML-paikkatieto sijoitetaan place-elementin päätasolle esim. seuraavasti:

```

...
  <place>
    <namePlaceSet>
      <appellationValue label="puisto">Eteläpuisto</appellationValue>
    </namePlaceSet>
    <gml>
      <Point>
        <pos>61.4909587 23.7550942</pos>
      </Point>
    </gml>
  </partOfPlace>
  ...
</partOfPlace>
</place>
...

```

Yleisiä ongelmakohtia

Nykyisessä kuvailussa on useita ongelmakohtia, jotka vaikeuttavat aineiston geokoodausta. Ennen kaikkea paikkatieto on koodattu erittäin epäyhdenäisesti ja [LIDO-skeeman](#) vastaisesti.

Yleisesti näyttää olevan niin, että LIDOn partOfPlace-elementti on ymmärretty väärin päin. Standardin mukaan rakenne menee niin, että tarkin tieto, esim. katuosoite, esitetään päätasolla, ja siitä sitten lähdetään ylemmille tasoille partOfPlace-elementeillä.

1. Paikkatieto on jäsenitelemätöntä - vain näytettävä pötkö, jota on vaikea parsia.
2. Paikkatieto on jäsennetty osiin, mutta osien tyyppiä ei ole merkitty.
3. On käytetty lyhenteitä esim. "Kaikuk."
4. Samaa paikkatietoon on lisätty useita osoitteita erilaisilla merkinnöillä.
5. Paikkatieto sisältää tietoa, jota ei voida käyttää geokoodauksessa, tai joka on voinut muuttua, esim. kaupunginosa tai kuvaus rakennuksen sijainnista.
6. Paikkatiedosta puuttuu varsinainen pääelementti.
7. Paikkatietoa ei ole kuvattu hierarkkisesti tai hierarkia on väärin päin.

Nykyinen sijainti

Objektin (esim. rakennuksen tai julkisen taideteoksen) nykyisen sijainnin tiedot tuodaan elementissä repositorySet, type-attribuutin arvona on "Current location":

```

</repositorySet>
  <repositorySet type="Current location">
    <displayRepository lang="fi">Teos on nähtävillä</displayRepository>
    <repositoryLocation>
      <namePlaceSet>
        <appellationValue label="tarkempi paikka">Veden äärelle vievät portaat</appellationValue>
      </namePlaceSet>
      <partOfPlace>
        <namePlaceSet>
          <appellationValue label="katuosoite">Capellanranta 1 ja 3 välillä</appellationValue>
        </namePlaceSet>
        <partOfPlace>
          <namePlaceSet>
            <appellationValue label="kunta/kaupunki">Helsinki</appellationValue>
          </namePlaceSet>
        </partOfPlace>
      </partOfPlace>
    </repositoryLocation>
    <gml>
      <Point>
        <pos>60.187796179482426 24.983517601821166</pos>
      </Point>
    </gml>
  </repositorySet>

```

Paikkatiedot tuodaan hierarkisesti elementissä namePlaceSet. Kentässä displayRepository voi tuoda lisätietoja ja gml-elementissä koordinaatit.

Esimerkki julkisen taideteoksen sijainnista Finnassa:

<https://www.finna.fi/Record/ham.db4c88e0-c3c0-4793-80f4-5f9dcfbaf2bc>

Esimerkki rakennuksen sijainnista Finnassa:

<https://www.finna.fi/Record/hkm.7815A8F7-76A1-4D81-9706-1B065AB32FBB?sid=3968567483>

Linkitys ulkoiseen karttapalveluun

Nykyinen sijainti on mahdollista linkittää ulkoiseen karttapalveluun. Linkki tuodaan kentässä placeID ja type-attribuutin arvona tulee olla "URI":

```

</repositorySet>
  <repositorySet type="Current location">
    <displayRepository/>
    <repositoryLocation>
      <namePlaceSet>
        <appellationValue label="paikka">Pohjoisesplanadi 15, Sofiankatu 2, Kruununhaka, Helsinki<
/appellationValue>
        <sourceAppellation>osoite</sourceAppellation>
      </namePlaceSet>
      <placeID type="URI" label="Linkki Helsingin karttapalveluun">https://kartta.hel.fi/link
/dbt1Ea</placeID>
    </repositoryLocation>
  </repositorySet>

```

Toiminnon saa käyttöön omassa näkymässä tämän sivun ohjeilla: [Popover-toiminnon käyttöönotto](#)

Sijainnin linkitys on toteutettu tällä hetkellä vain Helsingin karttapalvelulle, mutta linkki on mahdollista saada myös muihin karttapalveluihin. Ota tällaisessa tapauksessa yhteyttä Finnan palvelupisteeseen (finna-posti at helsinki.fi), niin voimme varmistaa, että linkin saa toimimaan.

Esimerkki linkistä ulkoiseen karttapalveluun Finnassa: <https://www.finna.fi/Record/hkm.7815A8F7-76A1-4D81-9706-1B065AB32FBB?sid=3968567483>

Kohteiden yksilöivät tunnisteet LIDOon

YSO-paikat

Jos paikkatietoihin on linkitetty [YSO-paikkoja](#), kannattaa paikkojen URI tuoda mukana <lido:placeID> -elementissä:

```
<subjectPlace>
  <displayPlace>Sodankylä</displayPlace>
  <place>
    <placeID type="URI" source="YSO">http://www.yso.fi/onto/yso
/p94415</placeID>
  </place>
</subjectPlace>
```

Merkintätapa on sama myös eventPlace -elementin sisällä tulevassa place-elementissä. PlaceID:n type-attribuutin arvona tulee olla "URI".

YSO-urien perusteella Finna voi jatkossa rikastaa metatietoa muun muassa koordinaateilla ja termien kieliversioilla. Lisätietoa rikastamisesta ohjeessa: [Tietueiden rikastus Finnan indeksiin](#)

Muinaisjäännös- ja rakennusperintörekisteritunnukset

Muinaisjäännöksille ja rakennusperintökohteille kannattaa tuoda yksilöivät muinaisjäännös- ja rakennusperintörekisteritunnukset Finnaan. Tunnusten avulla käyttäjälle voidaan tarjota luotettava haku kohdetta koskevaan muuhun Finnasta löytyvään aineistoon ja toisaalta ohjata käyttäjä [Kyppi.fi](#)-palveluun kohteen tarkempien tietojen äärelle. Tunnuksia voi hyödyntää myös Finna API:n kautta kun Finnasta löytyviä aineistoja käytetään muissa sovelluksissa.

Tunnisteet sijoitetaan <lido:place><lido:placeID> -elementtiin näin:

```
<subjectPlace>
  <displayPlace>Lopen vanha kirkko</displayPlace>
  <place>
    <placeID type="rpr">200578</placeID>
    <placeID type="mjr">1000027057</placeID>
  </place>
</subjectPlace>
```

HUOM! Merkintätapa on sama, riippumatta siitä, onko place-elementti subjectPlace tai eventPlace -elementissä.

lido:placeID:n type-attribuuttiin laitetaan arvoksi joko "rpr", eli rakennusperintörekisteri tai "mjr", eli muinaisjäännösrekisteri. Näiden arvojen perusteella Finna tietää, että tähän tunnisteeseen liittyy tietoa [Kyppi.fi](#)-palvelussa ja osaa ottaa käyttöön ns. popover-toiminnon, eli tarjota käyttäjälle mahdollisuuden hakea kohteeseen liittyvää aineistoa Finnasta ja hakeutua [Kyppi.fi](#):n puolelle. Toiminnon voi [ottaa käyttöön omissa näkymissä](#) ja sen lisäämistä [Finna.fi](#):iin testataan parhaillaan.

Pysyvä rakennustunnus ja kiinteistötunnus

Kentässä placeID voidaan tuoda myös pysyvä rakennustunnus tai kiinteistötunnus:

Pysyvä rakennustunnus:

```
<placeID type="prt" source="VTJ">103027189P</placeID>
```

Kiinteistötunnus:

```
<placeID type="kiinteist&#xF6;tunnus" source="Kiinteist&#xF6;rekisteri">91-1-31-13, Rakennusnumero 4</placeID>
```

